

ORATIO
THOMÆ GREGOLINI
PYRHANENSIS
DE D. THOMÆ AQVINATIS
Laudibus
VNIVERSITATIS ARTISTARVM
Archiliceï Patauini Protectoris.

Illustrissimo, ac Generosissimo D. D.
NICOLAO PETRONIO
CALDANA PYRHANENSI
Eiusdem Vniuersitatis
PRORECTORI, ET SYNDICO
Meritissimo.

ORARIO

THE MICHIGAN STATE UNIVERSITY LIBRARY

1000 S. ZEEB ROAD

SPRING ARBOR, MICHIGAN 48824

Library

DATE OF ACQUISITION

BY

LIBRARY

ACQUISITION

NUMBER

1000

BX

4700

.TG

674

1700

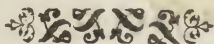
JESUITICA

4/1/13 DLR

Illustrissimo Viro Prorectori,
ac Syndico meritissimo

NICOLAO PETRONIO
CALDANA.

IBI ILLUSTRISSIMO PRORECTORI,
& SYNDICO PERFECTISSIMO,
imperfectio mearum *Emble-*
ma dicatum volo, tibi namq^{ue} ve-
neratio nostræ ætatis Apollini luci-
da tui ipsius gestantem in pectore
insignia tueri contingit; clara Tho-

ma Aquinatis vita, non aliunde tuiselam exposcit,
quam ab umbra clientelæ tue; & quia hodierni in-
geniorum partus non prius ad lucem lumina, quàm

brachia ad luctam aperiunt, malignorum inculcationes
profligare intentantes, hunc inerudita mentis fætum,
omni fucata facundia tegumento carentem, & nudum
prorsus abijcio, ut agilior surgat ad pugnam; Certamen
iam subijt ipse, & oleo membra perungenda doctissima
tua minerua olea nouus prisco more luctater
exponit. Thomas Diuus sicuti litteratorum militum
fulget Protector, quorum modo **PRORECTOR**
ILLVSTRIS es Imperator, ita hanc pro ipso
compaginatum orationem, rationem, tanquam de tuo
habere, promereri certum est interim eum tua prosequere
gratia, qui tibi dum altiores honoris gradus au-
spicatur ipse se confiteatur.

Patauij die 7. Mensis Martij 1654.

Dominat. tuae Illustriss.

Additis. Fam.

Thom. Gregol.

ORATIO.

Uertissimi Angelorum chori Angelici
Doctōris glorias enarrant , & sempi-
terni Cælorum motus eius præclara ge-
sta circumferant; Huius enim Diui N.N.
cuius nomen Abyſſum reſonat, mira-
biles ad eleuandas excellentias, non
rudis intellectus mei ſuperficie , ſed
altiffimi ingenij eſt opus profundita-
te.

Dum radiantes eiufdem virtutum fulgores intueri præſumit
oculorum acies , ne obtundatur perſtrieta , Aquilæ porius,
quæ ſolem non cęcutientibus conſueuit ſpectare luminibus, quàm
noctuæ , quę in auroræ exitu illicò ſetrudit in tenebris , viſus eſt
perquirendus .

Lingua mea , calamum ſcribæ diuinitus ſcribentem , qui ab
ore cæleſtis oratoris de crucis cathedra Panegyriū meruit audire,
decorare præconijs iam ſe confitetur inertem .

Sciens me verba facturum de eo , qui Sanctiffimæ Triadis ferè
omnia detexit arcana, & in diuinarum , humanarumq; rerum
ſpeculationibus , hominis ſupergreſſus eſt capacitatem , angelica
mihi carenti facundia , ſandi facultas deeſſe debebat.

Tranſeat labij rubor ad genæ pallorem , dum aggredior oris
aperitionem coram ſic erudito hominum cætu , ad quos laudan-
dos iam totus terrarum orbis ſe præparat Encomia ſtem.

Vndequaque tamen ſpes mihi vireſcit , quia cum Prorectori
Sanctiffimo , Prorectori Generoſiffimo , & tantis ſapientię Nu-
minibus me mea deuoueat oratio, annuentibus benignitatis veſtræ
votis , niſi gratias expectandas opinor .

Sermonis mei nauis per mare magnum DOCTORIS AN-
GELICI vitæ, dum vos placido me ſpectabitis intuitu, æſtuan-
tes euadet fluctus , & ſecurum tenebit portum . interim quæ di-
cam accipite , quæ ommitam comprehendite mente, dicenti par-
cite , nam ad bene de ANGELICO DOCTORE loquendum
ardentis ſeraphini requiritur eloquentia , non torpentis ingenij
ſterilitas .

Thomas Gloriosus nobilibus parentibus Landolpho Comite, & Theodora Neapolitana natus, tanquam sol in sui ortu non minus quàm in occasu Aquini illustravit Ciuitatem. Hic antequam egressus vterò hac lucis fueretur vsura, à diuinæ Providentiæ consilio electus fuit, vt esset lucidissimum sanctitatis speculum, in quo mundus se à peccatorum labe turpatum perspiciens, maculas emundaret, & deformata sui facies ab hoc vitiorum moderatore virtutum pulchritudine decoraretur. Thomas infantulus virium adhuc nescius, potens est generare prodigia: dum in vase abluitur argenteo, sui puritatem legendam voleit Altissimus, quando ex altiori cubicali loco ab inuisibili demissa manu carta candida volitans circumuoluebatur coruscans, quam puer videns, (mirabile dictu) ea manu erecta comprehendit, quæ nondum apprehenderat posse moueri, cum Mater in pagella exaratum salutationem admiraretur angelicam, filius ori admouens, frustra ipsa obstante deglutiuit.

Apum examina puerorum in cunabulis adhuc accubantium cum confedisent in ora præclaram eorundem eloquentiam præmonstrare, non defuere aspiciam; sic Platonem in philosophia mirabilem, Pindarum in poetica incomparandum, Ambrosiumq; in Theologia ferè inimitabilem terrarum orbis est veneratus. Sed quid hæc cum infantuli Thomæ prodigio? hic dum salutationem angelicam sibi diuinitus delatam conedit, Incarnati Verbi, mundo se nuntium venisse denuntiat: Eius linguam, cum statim vocis nexibus fuerit soluta, Mariæ, & Gabrielis eloquium, nullo humano erudiente magistro recitare, ad maiora sanctitatis culmina, veluti regiam voluerem, nostrum Aquinatem euolaturum indubia extitere iudicia.

Molia membra adolescentis vix primi tetigerant Iustri pondus, quando sub gloriosi Institutoris Monachorum BENEDECTI disciplina noctibus paternis ipse venerandam flexit ceruicem. Proficiebat sapientia, & sanctitate, interim eiusdem eruditores exemplari religiosa vitæ ipsum veræ religionis rediderunt simulacrum, ita vt omnes admiratione capti, purum hominem, vel angelum a seuerare vererentur.

Puerilibus victus annis in rationis captiuitatem cepit ducere sensus; & omni errorum nexu solutus pio pede cælum versus faciebat iter.

Maiores adeptus vires Neapolim proficiscitur, vt illis operi m-
daret scientijs, quæ illum postea habere magi frum minime sine
dedignatæ. cum neapolitanas appullisset ad oras, & Ciuitatis
miranda demisso transisset oculo; curiositas de sua iuuenili ætate
cepit conqueri, quòd tantis delitijs, quibus vtrò redebant vesti-
galia ciues non solum, sed exteri, Thomas sua nondum admo-
uisset lumina; verùm incauta ignorabat, quod sub vmbra nigra-
rum vestium sub qua vsque tunc claram degerat vitam, percipe-
rat congregare visum, vt tantummodo disgregaret vbi reflexisset
albedo Virtutis. Hic vbi Thomas defixo spectabat cilio, Pilijs
Patriaræ Dominici, tanquam deuotionis honorificentissimis si-
mulacris ferè omes imolabant obseruantias: hæc Dominicana
familia sanctimonix iubar, argentem mundum calore predica-
onis fouens, iuuenis cor eius amore sic æstuabat, vt exutis one-
rosis mundi vestibus, leues Predicatorum Patrum amictus pre-
cibus incessantibus postularet. Hi qui iam in luminosa Orientis
facie huius adolescentis splendidissimum legebant meridiem, non
obscurioremq; prospiciebant Ocasum, suam hoc sole religionem
illuminare statuerunt.

Sathanas tartareus fur, natura odio prosequens lucem, Tho-
mæ proposuit lucida obscurare crepuscula, iciebat namq; quod
hic solcum mundo rutilaret, illi; qui sui suggestione ambularent
in tenebris, & vmbra mortis, hoc salebroso ceco tramite dere-
lictæ ad verum Iustitiæ solem Christum, qui via, vita, & veritas
dicitur, præcudubio gressus direxissent: Vnde iste infernalis lu-
pus pelle indutus ouina, in genitoris Thomæ aures sic ad vlulan-
dum se contulit.

Landulphe hic te apprehendit otiositas? quid? non euolas, dum
spes tua properat ad sepulcrum nunc, quòd in penetralibus Xe-
nodocheij clausit religio Thomam. Thomam inquam, quem
mox magnum Equitem inter Principum cætus Augustas deam-
bulantem Aulas cernere tibi erat in votis, modò abiectum euasum
fratrem inter cænobij angustias pede morari videtur. teneri-
mam hanc plantam, vultus tui sudore irrigatam, quam crescen-
tem tuæ labentis-vitæ baculum proposueras Patres isti tuæ flexe-
runt utilitati. Sed vade, vade Landulphe dignum tui fac opus;
eos perde, qui tibi viscera sunt erepti, dum paratos ad restitutio-
nem non inueneris.

Spes eius genitorem tenebat, natum alacrem euasum belligeratore, claris tubis militum acies profligaturum; nesciebat tamen, Thomam sancti Spiritus Tubam fore, cuius sonus exiens in omnem terram, & in fines orbis terrarum verba eius, mundum oneraret prodigijs, & à sathanæ captiuitate mille millium libertatem vindicaret, Dominicanæ militiæ Imperatorem in Sanctæ Ecclesiæ capitolio, de his, contra quos homo maiorem habeat colluctationem triumphos expectare.

Sanctus Iuuenis inter in inter felices cenobij mansiones Paradisi delitijs potiebatur contemplatione; senesq; Patres eiusdem, cælestem animam sanctæ tanquam caritatis compendium venerantur.

Cum verò ijs delatum esset Thomam periculo laborare, ne vi tolleretur à religione, Thesaurum hunc animatum, Lutetiæ Parisiorum deferunt custodiendum: sed obstupescite cæli. profacinus, grassata religio torquetur, dum proprii fratres Thomam inuadunt, & vi de manibus ministrorum Christi absumitur, qui vltro se totum Deo dicauerat: hominem, quem Creator reliquit in manu consilij sui, creaturæ, in arbitrij captiuitate detinerentur.

De potestate Predicatorum Patrum ereptus Iuuenis Thomas, detruditur in Arcem Castri S. Ioannis, vt libertate denudatus, eius animi prosterneretur fortitudo, & stabile diuinæ feruitutis ædificium, varijs agitationibus concussum ruinæ precipitis ictu demoliretur. frustra ò miseri euertere hoc templum Dei festinatis; quæ vos infania cepit? Thomam principem eloquentiæ sacræ futurum, nugis, stultisq; suasionibus in vestram inducere voluntatem putatis? sed eia agite, gladius mundi abstersior exeat de guagina iniquitatis vestræ, vt interficiat animam innocentis, ecce, mulierem ad Thomæ labefactandam puritatem mititis, ab eo, cui Dominus gloriam virginitatis parauit, confringentur coinquinata tela luxuriæ; impura mulier infernalis Hydra, quæ in carnali certamine obtruncata, statim septigera surgit ceruice, ab Aquinate Hercule domitore titione expulfore vincitur.

Acerrimus iste miles magnificiens tanti prælij gloriosum exitum, sciensq; se de illis retulisse sexu triumphum, qui à Salamonis capite sapientiam, à Davidis corde sanctimoniam, & e Sampsonis manibus subripuit fortitudinem, obnunciansq; omnia à Deo accepit.

cepisse, Christo feruatori suo, vt propria ostenderet imbecillitatem flexis genibus, gratias egit, & somnum delaxato capienti parainphorum species est oborta, qui constrictis eiusdem lumbis ipsum perpetuæ desponsati sunt castitati. hinc mundi caducitates parui face e, sororibus persuasit. E Sancti Ioannis turri egressus Predicatorum Generali duce Parisium accedit, vbi anxio labore, & tota mente speculationes ingressus, magnum Alberti Magni alumnum esse, & de meliori nota ab omnibus commendari promeruit. Thomas nosser serualum equidem erat ad Spiritus Sancti dona excipienda apparatus, ideoq; tanta illi fuit aureæ sapientiæ accessio, vt ad vigesimum quintum annum ascensus, magistrali neceretur laurea, & in Philosophica, & Theologica interpretatione se declararet non minus aptum ad linguas in debita sui acclamatione defatigandas, quàm ad aures reficiendas angelica doctrinarum eruditione.

Thomæ calamus nunquam in atramentorum tenebris se mergere consuevit, ni prius se ad paradisi fulgores, ardentium precationum, nixualis, eleuasset. Vox eius nunquam à sedium eminentia; nunquam à suggestuum fastigio descendit, ni prius orationis scala cælorum superasset cacumina. In sacris attentè explicandis scriptis feruentum orationum radio vaporosas obuiarum difficultatum dissoluebat tepores, & hoc non sufficiente plenum ieiunij posse ad dissipanda dubia, certa victoriæ spe adhibebat.

Quid mihi dicendum de Angelici Doctõris doctrina? sermo sanè ad altiora nequit petere encomia, quàm ipsam predicare cælestem, huius veritatis testis erit mihi frater Reginaldus, Thomam sepe percceptus, sibi de suis eruditis laboribus nullum parasse fructum, sed omnia Deo optimo maximo accepta referre. Neapoli cum preces ante Crucifixi imaginem vehementius funderet, ea fuit orationis vis, vt de exanimato Christiore, animatè emanarent voces, & breui verborum prolatione immensè Aquinatis laudes hoc doctissimo circumscriberentur Preconio. *Bene scripsisti de me Thomas, quam ergo mercedem accipies?* at ipse sanctè cautus omnem postergatus cupiditatem, non aliam, inquit, nisi te Domine. petitam quippe retulisse mercedem Thomam, testantur effectus, nam sui Redemptoris, memorandum ei contingit instaurare miraculum, quando in Principis Apostolorum Basilica

per

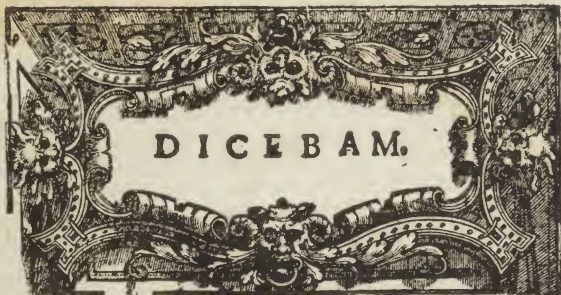
per octauam Pasche concionem habenti, mulierem, que in sanguinis fluxu eius animam properantem ad mortem lacrimanti spectabat facie, dum simbriam ipsius tetigeret, sanitati restituit.

Respublica litteraria scriptores iactare nescit, quos Thomę studium diligenter nõ indagasset. Huic Dei buccinatori Patrum collationes alimenta prebebant, & ipsius incessans predicatio spiritum à Spiritu Sancto desumebat. Verum enimverò sicuti alijs concionari optimè sciuit, ita modò optimè Vniuerso pronulgant suę virtutis pretium, scientię illę æternę, que sub prelorum pondere vulgaria ingemuerunt fata, eas constringentia ad ferendos fragilium caracterum impressiones. Scripta eius rara ob multitudinem ob varietatē vnica, ob facilitatem ineffabilia, **DOCTORIS ANGELICI** nomen tradiderunt auctori. Thomas ab eminenti proprię humilitatis edificio, eas dignitates, quas anxie nimis, & perniciosè homines querunt, simul, & earum ambitionem intrepidus deiecit, & ab honorum blanditijs profuga defecit lumina. Iussu Gregorij X. ad Concilium Lugdunense profectus, in Fosse Nouæ monasterio proximus morti Cantica Canticorum Cicnus iste cęlestis exposuit, ibi quinquagenarius factus pijsimè obiit. Nos verò dum ipse sepulcro clauditur, aperiamus eius virtutum errarium, & locupletemus animas nostras.

Sed heu me miserum, quia inopem me copia facit, & radius ille, qui pupillarum admeniculum deberet esse earum oprimit lucem, & denigrat, ea est enim Angelici Doctoris meritorum magnitudo, & virtutum multitudo, vt facilius sanè arenas maris, vel Cęli astra digito numerare valeam. nam ab huius fulgentissimi Abissi facie omni tenebrofi criminis sublata nigredine clarissimum cunctarum perfectionum compendium **AQVINATBM** declarauit Aptissimus, in ipso enim resfulxerunt quodammodo cęlestium spirituum operationes, & sanctorum virtutes. **ANGELO-RVM** custodiam: in sollicita animarum salutis curatione. **ARCHANGELORVM** diligentia de omnibus locis: in doctrina eius de omnibus orbis partibus heresum propulsante nequitiam. **PRINCIPATVVM** Providentia de omnibus Regnis: in terrarum orbem, à peccatorum tyranide ferè subiectum, ab ipsius doctrina, & predicatione Imperio virtutis restitutum. **POTESTATVM** potentia: in conculcatione vitiorum, & diabolicę Aris euerfione. **VIRTVTVM** efficacia: in miraculorum prestanti-
tiam.

tiam. **DOMINATIONVM** præminentia : ad altiores Sancti-
tatis apices dum eueitur. **TRONORVM** in se Deum retinen-
tium : Deum nunquam ab ipso alienatum. **CHERUBINORVM**
sapientia : in eius doctrinam profundam. **SERAPHINORVM**
caritas : in sui erga Deum , & proximum indeficientem amorem.
MARTYRVVM tribulationes : in eius constantiam. **CONFES-
SORVM** sobrietas , & temperantia : in ieiunijs , atq; orationi-
bus. **VIRGINVM** puritas : in ipsius castitate perpetua , &
prorsus libidinoso peteandi fomite estincto. Demumq; virtutes
omnes, quas habuere viri Sancti noui, & veteris Testamenti spar-
sim , & sigillatim , dicere mihi liceat, ipsum vnicum vnâ habuisse.

Quid amplius de **AQVINATE** dicendum? dicam vt sicam
eum **LEONE** Pontifice; inde oritur difficultas fandi; vnde
adest ratio non tacendi; sed quia nunquam materia deficit laudis,
nunquam sufficit copia laudatoris.

Faint, illegible text at the top of the page, possibly bleed-through from the reverse side.

DICERBAW